Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inuluĭ Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 281. Braşov, Sâmbătă 21 Decemvre 1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v. se deschide nou abonament la care invităm pe toţi amiciĭ şi sprijinitoriĭ foieĭ nóstre.

Preţul abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe şése lunĭ	6 fl.
pe treĭ lunĭ	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an	40 francĭ
pe şése lunĭ	20 „
pe treĭ lunĭ	10 „

Abonarea se póte face maĭ uşor prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazeteĭ Transilvanieĭ".

Maghiarisare pe terenul bisericesc.

A trecut o jumĕtate de veac, de când marele atlet al maghiarismuluĭ Stefan Szechenyi scria: trebue sĕ facem şi din pietri Maghiarĭ.

De 30 de anĭ, de când au venit la putere urmaşiĭ şi disciplii luĭ, eĭ nu se gândesc, decât la aflarea a tot felul de mijlóce, prin carĭ sĕ se pótă realisa acea dorinţă a luĭ Szechenyi, ce constitue aspiraţiunile utopice ale semintieĭ luĭ Arpad.

Succesele aparente, ce le-a dobêndit dela 1867 încóce sistemul de centralisaţiune cu tendinţa maghiarisatóre, — întrodus de guvernele unguresci cu ajutorul aceleĭ disposiţiunĭ a legeĭ, care declară limba maghiară ca limbă oficială a statuluĭ, — îl încuragiéză sĕ-şĭ încerce norocul de acĭ încolo şi pe terenul bisericesc.

Nimic nou pentru noĭ, carĭ scim, că încă înainte de revoluţia dela 1848 Kossuth cu aĭ seĭ au fãcut încercarea de-a întroduce limba maghiară în bisericele Românilor şi Slavilor. Nimic nou niciĭ pentru generaţia maĭ tinĕră, care scie bine, că deja de anĭ de ḑile se ventiléză în pressa maghiară şovinistă cestiunea înfiinţăreĭ a două episcopate maghiare: unul pentru greco-unitĭ şi altul pentru greco-orientalĭ, având ca scop întroducerea limbeĭ liturgice maghiare.

In anul paroxismuluĭ milenar, care se încheie, maghiarisatoriĭ noştri au încercat sĕ-şĭ realiseze de-ocamdată dorinţa de-a se înfiinţa în Dorog o episcopiă maghiară greco-catolică. Aderenţiĭ aceşteĭ mişcărĭ ţinură în Pesta, în biserica seminariuluĭ, un serviciu divin în limba maghiară şi trimiseră o deputaţiă la ministrul de culte Wlassics şi la primatele Vaszary. Acesta din urmă i-a primit cu bunăvoinţă, dér li-a arătat, că vor avé sĕ întêmpine dificultăţĭ la Curiă în ce privesce întroducerea limbeĭ liturgice maghiare.

In ḑilele din urmă, precum scim, s'a lăţit scirea, că „Congregaţia de propaganda fide" din Roma s'a ocupat cu cestiunea acésta şi că a luat o hotărîre în sensul, că folosirea limbeĭ maghiare ca limbă liturgică la greco-catoliciĭ nu póte fi permisă de Curia papală.

Se vede, că la Pesta au înţeles, că planul şovinist cu episcopia de Dorogh a dat de-o piedecă seriósă, căcĭ décă Curia, dela a căreia aprobare atêrnă întroducerea liturgieĭ maghiare, nu-şĭ va da învoirea niciĭ decum, tot planul devine ilusoriu. Scopul principal este, nu ca sĕ fiă un Maghiar episcop, ci ca prin adoptarea limbeĭ maghiare ca limbă liturgică sĕ se promoveze interesele de maghiarisare.

Suntem curioşĭ a cunósce motivele decisiuneĭ Congregaţieĭ din Roma, care după cum recunósce însu-şĭ organul guvernuluĭ, a decis în cestiunea de faţă negativ. Trebue sĕ presupunem, că în Vatican vor fi pe deplin informaţĭ asupra adevĕrateĭ stărĭ a lucurilor în ce privesce nisuinţele şi necesitatea lor. De aceea este de-un îndoit interes a se scĭ, carĭ sunt consideraţiunile capitale, ce au servit ca basă hotărîreĭ, despre care e vorba.

Intr'aceea vedem din atitudinea câtorva foĭ guvernamentale şi oposiţionale, că s'a dat achiul, sĕ se agite acum acéstă cestiune în public, ca sĕ se creeze un curent spre a face presiune asupra Curieĭ Romane în sensul planurilor maghiare.

Acéstă campaniă ḑiaristică se razimă pe împrejurarea, că ceĭ din Roma au permis Slavilor dela Sud sĕ întroducă, în locul limbeĭ latine, limba vechiă slavă în biserică. Şi acéstă împrejurare o folosesc ca argument în favórea pretensiuneĭ, de-a întroduce la Dorogh limba maghiară în locul celeĭ rutene în biserica greco-catolică. De ce sĕ nu ni-se ierte nouĕ ce li-se iértă Slavilor de Sud? — este refrenul plângereĭ Maghiarilor.

De ce? Pentru-că în realitate nu sunt Maghiarĭ ceĭ ce adĭ se folosesc în biserică de limba slavă, ci sunt Rutenĭ. Décă eĭ au ajuns astăḑĭ sĕ scie şi sĕ vorbéscă şi limba maghiară în multe localităţĭ, nu urméză de aicĭ, că limba lor maternă ar fi cea maghiară.

Ne aducem aminte însĕ, că la Nir-Adon şi Nir-Aciad Româniĭ fiindcă vorbesc şi limba maghiară, au fost trecuţĭ de autorităţĭ, la recensĕmêntul poporal din urmă, în rubrica celor cu limba maternă maghiară. Acésta s'a luat apoĭ ca pretext pentru a-ĭ declara de Maghiarĭ şi a le ameninţa şcóla românéscă.

Ceea ce s'a întêmplat aicĭ în mic, se repetă în mare faţă cu pretinşiĭ gr. cat. de limba maghiară.

Este aceeaşĭ impertinenţă, aceeaşĭ violenţă, ce o întêmpinăm în tóte întreprinderile maghiarisatorilor.

Vorba luĭ Széchenyi trebue sĕ se împlinéscă, — după socotéla lor; după a nóstră: — niciĭ-odată!

Din Bucovina. Din Bucovina ne vin scirĭ nu tocmaĭ îmbucurătóre. Ni-se scrie, că agitaţia slavă e la culme; rutenismul prosperéză în popor pe ḑi, ce merge. E drept, că în timpul din urmă s'a consolidat în cât-va şi propaganda română, care se încércă a pune stavilă acestor pornirĭ, dér acţiunea română nu e niciĭ pe departe sprijinită de căpeteniile bisericescĭ, astfel, după-cum ar trebui. In deosebĭ ni-se scrie, că capul bisericeĭ române din Bucovina nu ar corĕspunde pe deplin aşteptărilor elementelor, care ţin la susţinerea Românismuluĭ în vechiul cuib al luĭ Stefan cel Mare şi Petru Rareş. Se ḑice, că metropolitul ar fi visitat maĭ deunăḑĭ internatul de băieţĭ rusesc, pe când pe cel român până acum n'a aflat de bine a'l învrednicĭ cu presenţa sa. De asemenea se susţine, că nepoţiĭ metropolituluĭ niciĭ n'ar maĭ vorbi limba română şi că singura nepótă a Emin. Sale şi-ar face educaţia într'un institut de călugăriţe polone şi catolice în Viena. In fine se afirmă, că la ultimele alegerĭ comunale din Cernăuţĭ metropolitul Ciupercovicĭ ar fi votat în contra Românilor, împreună cu d-niĭ N. Balmoş şi D. Isopescul. Tot aceeaşĭ persónă, care ne împărtăşesce aceste lucrurĭ regretabile, ne maĭ comunică, că ancheta începută ḑilele acestea în Suceava împotriva prioruluĭ mănăstiriĭ Sf. Ión, archim. E. Ciuntuleac, cu tóte defectele acestuĭ dignitar bisericesc, nu ar fi fost iniţiată atât din punct de vedere al intereselor bisericeĭ ortodoxe bucovinene, cât maĭ mult din rivalităţĭ personale şi din dorinţă de rĕsbunare. — Lăsăm asupra informatoruluĭ nostru tótă rĕspunderea acestor împărtăşirĭ, dér ne-ar păré de tot rĕu, décă starea faptică ar fi în adevĕr tocmaĭ astfel, după cum ni-se scrie.

CRONICA POLITICĂ.

— 19 (31) Decemvre.

La Budapesta érăşĭ a apărut o broşură unguréscă, care se ocupă cu **„politica de maghiarisare" în Ardeal.** Broşura este scrisă de un pseudonim, „Somogy", care polemiséză cu Beksics. Acesta adecă, după

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Regele şi Papagalul.

Basm persan.

Traducere de *Ion S. Spartali.*

(Fine.)

Se întêmplă însĕ că un păsĕrar pusese maĭ multe lese, pe care niciĭ papagaliĭ, niciĭ deşteptul lor căpitan nu le vĕḑuseră, şi tóte bietele păsĕrĭ căḑură în cursă, împreună cu regele-papagal. Acesta nu'şĭ perdu sângele rece, dér vĕḑêndu'i pe toţĭ jelindu-se, le deşteptă curagiul cu cuvêntarea acésta înţeléptă:

„Fraţilor, am căḑut toţĭ în cursa păsĕraruluĭ, care negreşit că are sĕ vie curênd sĕ pue mâna pe noĭ. O mórte sigură ne aştéptă sĕu póte ceva maĭ rĕu, o robie veciuică. Este însĕ un mijloc ca sĕ scăpăm: sĕ murim, adecă sĕ ne prefacem că suntem morţĭ: pentru noĭ nu este altă scăpare, decât sĕ ne facem că am murit; numaĭ aşa o sĕ putem sĕ ne căpĕtăm ér libertatea, adecă viaţa. Eu singur am sĕ stau viu şi am sĕ pândesc venirea călăuluĭ; cum îl voiŭ zări, am sĕ vĕ fac semn şi îndată sĕ vĕ faceţĭ toţĭ morţĭ şi duşmanul nostru atuncĭ, păcălit, are sĕ vĕ arunce ca p'o marfă fără preţ. Inainte de orĭ-ce însĕ vĕ sfătuesc sĕ fiţĭ cu sânge rece. Curaj şi scăpaţĭ toţĭ!"

Papagaliĭ se învoiră sĕ'i urmeze sfatul, şi când le făcu el semn, se prefăcură morţĭ.

Păsĕrarul veni plin de nădejde, că a dat chilipirul peste el; însĕ nu găsi decât o singură pasĕre vie: pe regele-papagal.

„Bietele păsĕrele! ḑise el mirat — negreşit că de frică au murit tóte!" şi le svirli pe iarbă verde. Numaĭ decât papagaliĭ se 'nălţară în aer scoţênd nisce ţipete batjocoritóre, pe când păsĕrarul, tot maĭ buimăcit, auḑi pe papagalul viu că'i ḑice: Sĕ nu'ţĭ pierḑĭ curajul, fiĭ tot voios, sĕ nu aĭ niciĭ o grije, sĕ nu'ţĭ bată inima, fiind-că décă aĭ pierdut pe ceilalţĭ eu am sĕ'ţĭ plătesc însutit paguba".

Omul nu scia ce sĕ créză de întêmplarea acésta ciudată; îşĭ strînse însĕ leasa, o luà pe umĕr şi porni înapoĭ în oraş cu papagalul, care mereu îl încuraja.

In Bazar lumea se înghesuia împrejurul uneĭ femeĭ tinere, cu moravurĭ uşóre, aĭ căruĭ ochĭ galeşĭ cu gene lungĭ negre, băgau mórtea în vinele nenorociţilor, carĭ o iubeau, numaĭ cât se uita ea odată la dênşiĭ; pĕru 'i lung negru ca abanosul, lăsat într'adins despletit pe spate, tulbura tóte inimile, şi manierele eĭ seducĕtóre zăpăceau mintea ómenilor celor maĭ cu judecată.

Femeea acésta întîlnise pe un tînĕr elegant, fiul unuia din ceĭ maĭ bogaţĭ bancherĭ din oraş, şi'i vorbea astfel:

„Am visat astă-nópte, că în seara trecută veniseşĭ la mine şi că te primisem cu tótă dragostea şi'ţĭ împlinisem orĭ-ce dorinţă aşa cum póte o femee maĭ bine; şi că aĭ plecat dela mine abia adĭ-dimineaţă în zorĭ înainte d'a mĕ deştepta. Sĕ facĭ bine prin urmare sĕ'mĭ daĭ o miiă de dinarĭ*); cum sunt eu frumósă nu maĭ încape vorbă, că merit atâtea parale. Fi cu minte şi darnic, şi plătesce'mĭ cu tótă inima fiind-că altfel sciu sĕ te silesc sĕ'mĭ daĭ baniĭ ăştia."

Femea îşĭ pleda aşa de bine causa şi făcea o gălăgie aşa de mare, încât tînĕrul nu maĭ era în stare sĕ rĕspundă nimic. Mulţimea se îndesa tot maĭ mult împrejurul lor şi firesce că fiă-care îşĭ da părerea, că ea avea dreptate orĭ că el avea dreptate. Păsĕrarul auḑi pe papagal că'i ḑice la ureche: „Haidem aprópe de dênşiĭ, sĕ'i împăcăm".

Păsĕrarul spuse tinerilor ce auḑise el din gura papagaluluĭ, maĭ cu sémă că pasĕrea striga acum: „Daţi-vĕ la o parte! vĕ rog! faceţi'mĭ loc! am sĕ fac o astfel de dreptate încât tótă lumea are s'o aprobe, însĕ pentru asta trebue ca şi tînĕra şi tînĕrul sĕ jure, că are sĕ priméscă fără cârtire sentinţa pe care am s'o dau eu în dreptate cu tótă bunăcredinţa şi în cunoscinţă de causă".

Nefăcênd nimenĭ niciĭ o observaţie şi fiind-că tineriĭ juraseră, papagalul se 'ntórse spre fiul bancheruluĭ şi 'i porunci fórte rĕstit sĕ scóţă numaĭ decât baniĭ din busunar, şi sĕ-i numere femeeĭ, lucru pe care tînĕrul îl făcu, fiind-că se jurase;

*) Un dinar preţuia ḑece francĭ pe atuncĭ.

cum și noi am arătat la timpul sĕu, nu prea are speranțe în maghiarisare. Pseudonimul autor e mai optimist în privința acésta. El arată, că în Ungurĭ fórte puțin sânge străbun unguresc se află și că, prin urmare, nația unguréscă e formată mai mult prin asimilațiune. De ce sĕ nu mai fiă ea în stare de-a asimila și în viitor? Pentru realisarea ideei lui Beksics, de-a unĭ Săcuimea cu „Alföld“-ul, lucréză cu mare zel ministeriul instrucțiunei publice prin aceea, că înființéză și a înființat școle de stat în comitatele Bihor, Coșiocna Solnoc-Dobéca, Turda-Arieș etc. Dintre 400 școle de stat înființate cu ocasiunea mileniului, *nu mai puțin ca 172 se vin pe aceste comitate.* In privința acésta s'a urmat și se urméză o politică „corectă“, după părerea autorului pseudonim, căcĭ a se mărgini numai la apĕrarea insulelor de limbă (unguresci *nu este de-ajuns. Trebue va sĕ dică atac.* In valea Mureșului, Someșului, Crișului, trebue sĕ se urmeze o politică, „care sĕ nască atragerea către patria maghiară“. Acésta se póte face prin înființarea de școle unguresci, ér alt mijloc sunt coloniările etc. Fără de asta, dice autorul maghiar, politica culturală ar deveni o simplă cestiune de învĕțĕmênt. Cu un cuvênt, autorul broșurei pseudonime susține politica maghiarisărei cu forța, ce s'a urmat și până acum și al cărei aderent, de-altmintrelea, a fost și este și Beksics, cu deosebire numai, că acesta ar preferi sĕ fiă mai întâiŭ bine căpătuițĭ și săturațĭ Săcuiĭ luĭ și numai după-ce acestora nu le va trebui nimic, sĕ se apuce guvernul de maghiarisarea celoralalțĭ.

*

Scirea, că Papa n'ar voi sĕ aprobe *introducerea limbei* **maghiare în bisericile greco-catolice** a început în fine sĕ neliniștéscă pe șoviniștiĭ ungurĭ. „Magyar Hirlap“ este informat, că cestiunea acésta va fi sulevată și în parlament, căcĭ doră se tractéze de „apĕrarea unuĭ milion și jumĕtate de Maghiarĭ în contra panslavismuluĭ.“ Maghiarisatorii adecă consideră pe Rutenii din Ungaria ca Ungurĭ de baștină și stau pe basa, că décă nu li-se va da Rutenilor limba maghiară în biserică, ei au sĕ cadă „victimă“ slavismuluĭ. Acestei cinice îngrijirĭ îĭ dă espresiune și „Magyarorszag“ într'un articul de fond. Acéstă fóiă are bĕnuiala, că tótă pricina rĕului este episcopul croat Strossmayer din Diacovar, despre care dice, că are mare influință la Vatican. La intrevenirea luĭ, dice „M.-g“, Papa a permis sĕ se introducă limba slavă în bisericele catolice din Dalmația și Muntenegru. Causa, că aicĭ s'a scos limba latină din biserică, înlocuindu-o cu cea slavă, sĕ înțelege, este a se căuta în apĕrarea intereselor naționale ale poporului slavic din aceste două provincii. Pentru ce déră sĕ nu se facă același lucru și pentru apĕrarea intereselor naționale ale „Maghiarilor“ gr. cat. din Ungaria introducênd și în bisericele acestora „limba lor națională maghiară“ — Așa resonéză „Magyarország“. Se preface adecă fóia ungurésca a nu sci, că limba națională a greco-catolicilor din Ungaria este orĭ limba rutenă, orĭ limba română, căcĭ Maghiarĭ de confesiunea greco-catolică nu esistă.

*

Din **Constantinopol** se telegrafézá, că alaltăerĭ au *demonstrat* la vr-o 2000 reserviștĭ de marină înaintea arsenalului de marină, din causă, că nu li-s'a plătit solda și că din pricina lipsei de vase transportul lor acasă se trăgănéză de sĕptămânĭ de dile. Demonstranții s'au domolit cu mare greutate, numai după-ce li s'a făgăduit, că cererile lor vor fi împlinite.

Isprăvile lui Pazmandy.

Scim, că faimosul agent al guvernului unguresc în străinătate, *Pazmandy* Dénes, a publicat o broșură în contra meetingului dela Paris în cestiunea naționalităților din Ungaria, ce s'a ținut sub presidenția d-lui Flourens, fostul ministru de esterne al Franciei. Broșura acésta a dat ocasiune diarului „*Le Nord*“ din Paris — organ, ce apĕră interesele Slavilor, — ca sĕ facă unele destăinuirĭ, ce de bună sémă în cercurile politice ale Maghiarilor vor face o impresiune penibilă.

Din articulul lui „*Le Nord*“, care întréga politică a Ungurilor o acusă cu lașitate, perfidiă și necredință, reproducem aicĭ următórele:

„Un deputat maghiar, séu mai bine dis un ex-deputat, *Pázmándy Dénes*, care e bine cunoscut ca unul, care vagabundéză de-a lungul și de-a largul orașelor marĭ ale Europei, și prin promisiunĭ, prin momelĭ și prin rugăciunĭ se străduesce sĕ câștige pe bărbații de stat pentru causa Maghiarilor, a aflat de lipsă sĕ protesteze într'o broșură contra meetingului celor trei națiunĭ, ce s'a ținut la Paris sub presidența luĭ Flourens.

Acest agent al guvernului unguresc îĭ face luĭ Flourens împutarea, că este neconsecuent, deóre-ce în timpul când era ministru de esterne i-ar fi făcut declarațiunĭ despre sentimentele sale amicabile față de Maghiarĭ. Noi, carĭ cunóscem bine pe Flourens, scim, că el nicĭ-odată n'a fost necredincios principiilor sale slavofile. Dér pentru ca sĕ arĕtăm perfidia unuĭ politic maghiar, vom spune, cum a voit Pazmandy sĕ câștige pe Francesĭ pentru causa Maghiarilor.

„Ne aducem bine aminte, cum Pazmandy în 1892 a dat o adevĕrată năvală asupra politicilor francesĭ, mai ales asupra a doi distinșĭ deputațĭ radicalĭ, pe carĭ *i-a rugat sĕ fiă amicĭ ai ideii independenței maghiare.* Atuncĭ Pazmandy vorbia în ton fórte umilit, aprópe implorator. Era atuncĭ vorba nu mai puțin, decât ca *Ungaria* — mulțămită îngrozirei de politica esternă a luĭ Kalnoky — *sĕ iese din legăturile triplei alianțe. Pazmandy visa atuncĭ de-o alianță maghiaro-ruso-francesă.* Promisiunile agentului ungur au amețit de cap pe deputațĭ și aceștia i-au promis, că vor sprijini causa luĭ. Scie fiă-cine, ce urît au pățit'o apoi aceștia în cunoscuta afacere-Rimlak. Atuncĭ Pazmandy s'a întors către ministrul de esterne Ribot, dér Ribot nu l'a primit. S'a acățat apoi de Flourens și atuncĭ — findcă Pazmandy a amintit de ura, ce-o au Ungurii față de tripla alianță, și de sentimentele lor ruso-file — se póte, că Flourens s'a esprimat favorabil despre Maghiarĭ.

„Mai amintesce Pazmandy și aceea, că numai luĭ Andrassy și Maghiarilor are sĕ mulțămésca Francia, că în 1870 monarchia austro-ungară a intrevenit în favorul Francesilor: Ei, dér ceĭ ce sciu, că consiliul ministerial ținut sub presidiul regelui Francis Iosif, *tocmai la propunerea contelui Iuliu Andrassy* a hotărît, ca sĕ se feréscă de-a interveni în favorul Franciei, și mai târdiu, când totuși s'au hotărît s'o sprijinéscă (pe Francia) și Andrassy a și plecat deja din Pesta, dér pe drum primind scire, că Mac-Mahon a fost bătut, s'a re'ntors și a rĕmas în Viena, — pe ceĭ ce le sciu tóte acestea, de sigur îĭ va surprinde acéstă declarațiune a deputatului maghiar. Nu, *Maghiarii nicĭ-odată n'au fost amicĭ sincerĭ Francesilor*“.

Importanța destăinuirilor, ce le face „Le Nord“ în acest articul al sĕu, o probéză în de-ajuns și comentările caracteristice, ce le face una din foile unguresci, „Esti Ujság“, care recunósce însa-șĭ, că aceste descoperĭ „sunt neplăcute nu numai pentru Pazmandy, ci *pentru politicii maghiarĭ* în genere“. Nu mai puțin caracteristic este și faptul, că celelalte foi unguresci se feresc de-a face și cea mai mică amintire de aceste destăinuirĭ.

SCIRILE DILEI.

— 20 Decemvre.

Societate pentru studii juridice. Un grup de 20 de licențiațĭ în drept din Paris, toțĭ românĭ, au întemeiat o societate pentru studii juridice și sociale, grația inițiativei și zelului d-luĭ I. Ghica. Acéstă societate a ținut până acum patru conferențe; au vorbit d-niĭ Dem. Comșa, Gh. Volenti, G. Mironescu și P. Negulescu.

—o—

Pedagogie turcéscă. „Polit. Korresp.“ împărtășesce din Constantinopole, că dilele trecute au fost chemațĭ toțĭ directorii școlelor de stat precum și ai celor publice la ministeriul de instrucțiune, unde li-s'au dat următórele îndrumărĭ: Școlarii sĕ nu fiă făcuțĭ cu sila a învĕța; profesorii au sĕ se țină la instrucțiune strict după manualele oficióse și sĕ se mărginéscă a ceti numai lecțiile din aceste manuale; orĭ ce esplicare séu comentare, care nu s'ar ține strict de materialul din carte, este cu totul oprită; conferențe între învĕțătorĭ n'au sĕ se țină de loc; mai departe directorii sunt obligațĭ sĕ dispună ca *învĕțătorii*, carĭ s'ar pronunța asupra vre-unei cestiunĭ politice séu carĭ ar critica vre-o mĕsură luată de guvern, *sĕ fiă imediat arestațĭ.* Fóia atâta spune mai departe, că aceste mĕsurĭ ar fi produs o mare nemulțămire între învĕțătorĭ și că clasele mai inteligente ale populațiunei turcescĭ ar condamna mĕsurile acestea. — De altfel unele din ele mai-mai că sémănă cu cele dela noi.

—o—

Sentința în procesul Stambulow. Mercurĭ după amiadĭ a pronunțat tribunalul sentința în procesul Stambulow. Bone *Gheorghiew*, care fusese acusat ca participător direct la omor, a fost declarat de *nevinovat*. Dimpotrivă *Tufekciew* a fost declarat ca culpabil ca unul care a procurat armele și *Azow*, că a promovat crima prin procurarea unei trăsurĭ. Aceștĭ doi din urmă au fost condamnațĭ la *câte trei anĭ închisóre* socotindu-li-se și arestul preventiv.

—o—

Catastrofa dela Reșița. Scim, că dintre victimele catastrofei dela Reșița, 34 nu au fost aflate. Abia acum a succes a afla 9 cadavre arse și diformate, încât nu se mai puteau cunósce. Cadavrele au fost băgate în sacĭ de cauciuc și astfel au fost scóse din mine.

—o—

Exempla trahunt. Din Oradea-mare se telegrafézá, că soția locuitorului Andar György a fugit și ea dela bărbat după chipul și asemĕnarea principesei Chimay, fiind, bag séma, și ea îndrăgită în vre-un Țigan. Bărbatului sĕu legiuit i-a lăsat o scrisóre constătătóre din următórele cuvinte: „*Mângăie-te, iubitule, și prințul Chimay a pățit ca tine!*“

—o—

Rectificare. Din raportul asupra ședinței din 13 (25) Dec. a Camerei române, ce l'am publicat erĭ, au fost eliminate la paginat, din eróre, două rândurĭ. Acele îndată după alinea ce se începe cu cuvintele: „I. P. S. S. *Metropolitul Moldovei*“... trebuia sĕ se intercaleze rĕndurile:

„D l *Titu Maiorescu*, luând apoi cuvêntul, dise între altele:

(Urméză apoi alinea a doua: „Este o anomaliă și un anachronism“ etc. din discursul d-luĭ Maiorescu.)

însĕ pe când își căuta el banii, papagalul spuse, că nu póte da o sentință dréptă décă nu i-se va da o oglindă.

Tinĕra femee tocmai avea în busunar o oglindă mică; o dete numai decât papagalului care 'i dise: „Ei bine, draga mea, acuma o sĕ ți-se numere banii pe carĭ 'i pretindĭ dumneata în fața oglindĭ acesteia, uite! așa; tot ce vedĭ în oglindă este al d-tale și nu mai poțĭ pretinde nimic, fiind-că ai primit pe tinĕrul acesta în casa d-tale numai în vis și prin urmare trebue sĕ fiĭ plătită tot în vis“.

Lumea isbucni în aplause furtunóse când audi judecata dréptă a papagalului. Fiă-care voia sĕ cumpere pasĕrea și numĕrul amatorilor era așa de mare, încât nu mai putea nimenĭ sĕ rĕsbéscă în bazar. Fiă-care se grăbea sĕ dea păsĕrarului un preț tot mai mare pentru papagalul acela învĕțat.

Vestea acésta se rĕspândi fórte iute n tot orașul și chiar până în haremul regelui, unde ajunse la urechile tinerei regine, care se prefăcea bolnavă fiind-că era cu durerea în inimă și nu se putea mângăia de loc din pricină că pierduse pe regele, bărbatul sĕu, pe care 'l iubea așa de mult.

Sperând sĕ-i facă reginei plăcere și s'o facă sĕ-șĭ mai uite suferința, cine-va din harem trimise sĕ-i cumpere papagalul acela cu orĭ câte parale ar cere păsĕrarul pe el. Reginei îi plăcu într'adevĕr papagalul fórte mult. El o înveselea cu vorbele luĭ frumóse și cu rĕspunsurile luĭ pline de spirit. Regina îl puse într'o colivie de aur masiv împodobită cu giuvaericalele cele mai scumpe și puse colivia chiar în camera sa de culcare, care se goli de lume abia la miezul nopții, ceas când tînĕra regină se punea în pat, plângĕnd necontenit, și încerca sĕ dórmă.

Când se vĕdŭ papagalul singur cu stăpână-sa și în tótă siguranța, o chemă pe nume, îi spuse că el este regele bărbatul ei și îi povesti tot ce i-se întâmplase la vĕnătóre, cum trecuse în corpul antilopei, cum trăise între animalele acestea, cum trecuse pe urmă în papagal, cum cădŭse în leasa păsĕrarului și cum îi scăpase pe tovarășii lui papagalĭ, cum judecase el în bazar pe femeia, care pretindea pentru un vis parale dela fiul bancherului, și cum era de fericit el acum când o găsea credincióasă lui.

Tinĕra regină nu mai călca pe pĕmênt atât de fericită era, tótă nóptea nu făcu altceva decât sărută ciocul și labele papagalului și plângea de bucuriă.

Regina întrebă pe bărbatul sĕu papagalul, carĭ ar fi mijlócele ca el sĕ-șĭ ia iar forma de om la care ținea ea mai mult decât la forma de papagal.

Regele îi spuse îndată tot ce trebuia sĕ facă.

A doua di, când astrul strălucitor al dilei, dând la o parte perdelele negre ale nopței, își arĕtă fața'i luminósă prin ferĕstra trandafirie a orizontului purpuriu, regina, care părea că se însĕnĕtoșase, se sculă înaintea tuturor și seraiul fu pus în sĕrbătóre de vestea însĕnĕtoșirei atât de mult dorită, dér așa de neașteptată a reginei, care era frumsețea și bucuria seraiului.

Falsul rege dete banĭ mulțĭ celor carĭ îi aduseră vestea asta bună și se grăbi sĕ se ducă sĕ vadă, îndată ce-l chemă ea, pe acea pe care o vĕduse până atuncĭ numai bolnavă.

Regina îi spuse sĕ sadă lângă dênsa și-i dete tóte dovedile, că se bucură că-l vede.

„Vedĭ! așa îmĭ place! — dise el plin de bucurie — dér ce am făcut eu óre ca sĕ merit atâtea favorurĭ și sĕ fiu primit cu atâta dragoste lângă domniata?

— Nimic, dragul meu, nimic, rĕspunse regina; — însĕ, acuma sunt deplin însĕnĕtoșată și vreau sĕ petrec de séră cu domniata; numai, am sĕ-țĭ cer mai dinainte o mică favóre, pe care nu poțĭ sĕ mĭ-o refuzĭ de séră!“ îi șopti ea în ureche.

Regele se învoi și se despărțiră cu inima plină de bucurie, fericițĭ amêndoi, dicêndu-șĭ: „La revedere! pe de séră!“

Când veni ceasul culcărei și când rĕmase regina singură în camera sa cu regele și cu papagalul, monarhul o rugă cu mult foc sĕ-i spue care era favórea pe care i-o cerea, favóre despre care-i vorbise de diminéță; și-i făgădui că i-o va împlini întocmai.

Sciri mĕrunte din România. Joi séra s'a dat un prânḑ parlamentar la Palat. Au fost învitaţi miniştrii, biurourile Corpurilor Legiuitóre şi membrii comisiunilor de rĕspuns la Mesagiu.

— Luni s'a deschis a noua sesiune a Curţii cu juraţi de Ilfov. Atât Luni cât şi Marţi nu s'a putut judeca nici un proces din causa incompetărei numĕrului reglementar al juraţilor. Curtea, în şedinţa ultimă a condamnat pe juraţii, carĭ au lipsit Luni la 500 lei amendă şi pe cei carĭ au lipsit numai Marţĭ la 200 lei amendă. Procesele au fost amânate pentru sesiunea de Martie.

— Direcţiunea căilor ferate, prin noul sĕu tarif, a urcat într'un chip fórte simţitor preţul transportului bagajelor pe liniile ferate. Pentru un colet, pentru care se plătea înainte 2 lei, astăḑi se percepe suma întreită.

Din Camera română.

Continuarea discuţiei asupra rĕspunsului la Mesagiu; şedinţa dela 13 (25) Decemvre.

D. I. **Popescu** vorbesce pentru îmbunătăţirea stării ţĕranului, care trebue sĕ se încépă printr'o instrucţiă mai solidă pentru copiii sătenilor. Bisericele nóstre dela ţéră sunt vecĭnic góle, pe când cârciumile sunt pline de bărbaţĭ, femei şi copii; acésta din causa, că clerul nostru nu se află la înălţimea misiunei sale. Şcolĭ sătescĭ avem, dér institutorii nu au cultura suficientă; nu ajunge ca institutorul sĕ trécă dela şcóla primară la şcóla normală, ci trebue sĕ facă şi patru clase liceale.

(Oratorul începe a fi întrerupt prin sgomotul, ce-l fac mare parte din deputaţii nerăbdătorĭ. Atuncĭ oratorul esclamă: vĕd, că nu vĕ interes ézā îmbunătăţirea săteanului! Aceste cuvinte sunt primite cu nou sgomot).

D-l Popescu în urma acésta îşĭ scurtéză vorbirea şi părăsesce tribuna.

D-l N. **Ciaur-Aslan**: Trebue sĕ ne dăm séma de starea de lucrurĭ actuală. Adresa este o simplă parafrasare, nepotrivită cu împrejurările. Se comite în sînul unei societăţĭ o monstruositate fără păreche, se violéză constituţia, legile laice şi canonice (prin surghiunirea Mitropolitului) şi totuşĭ rĕspunsul la discursul Tronului nu vorbesce nimic.

Preşedintele consiliului a declarat, că pacea în biserică a fost adusă cu sprijinul unui partid advers. Nu trebue sĕ recurgem la adversarĭ pentru restabilirea legalităţii. Décă aveţĭ nevoiă de concursul adversarilor, ḑice d-l Aslan, pentru a reîntrona legalitatea, atuncĭ locul d-vóstrĕ nu este pe acele băncĭ. V'aţĭ dat un testimoniu de paupertate în materiă de restabilire a legalităţii. A fost bine a-se primi concursul tuturor partidelor, dér era imperios ca soluţiunea sĕ fiă dată de liberalĭ, findcă ei au făcut greşéla. Guvernul putea da o soluţiune legală şi fără conservatorĭ.

Cestiunea devine şi mai gravă, când se afirmă, că guvernul acesta e continuarea celui demisionat.

Vorbind de ocultă, d-l Aslan spune, că ea nu este o fiinţă, ci o simplă stare sufletéscă, o atmosferă ambiantă, un soiu de influenţă. Oculistul nu are principii, el se află într'o stare de beatitudine din care nu vré sĕ ésă, şi când cineva trăesce mult într'o asemenea atmosferă aerul trebue schimbat pentru a împiedeca acéstă stare sufletéscă de a anihila consciinţele.

Trecĕnd apoi la d-l Dim. Sturdza, întrébă: Când şeful dela putere se retrage din causa nemernicíilor lui, când un alt cabinet îi ia locul fără şeful partidului, credeţĭ că fostul şef mai e şef? Póte sĕ fiă şeful guvernului actual, ér nu al partidului; în tot casul acesta privesce pe d-l Aurelian. (Ilaritate).

Oratorul critică apoi politica fostului ministru-preşedinte Sturdza. Ḑice, că n'a realisat nicĭ un punct din programul partidului liberal; s'a legat de biserică şi a făcut o politică nefastă în cestiunea naţională şi faţă cu Românii macedonenĭ. Politică în contra intereselor vitale a neamului nostru.

Oratorul ḑice apoi, că liberalii ar trebui sĕ dea ţĕrei următórele reforme: stabilitatea în funcţiunĭ, punerea magistraturei la adăpostul influenţelor, descentralisarea administrativă, modificarea legei electorale şi introducerea sufragiului universal prin revisuirea Constituţiunii.

Am fost acusaţĭ de disidenţă, încheiă d-l Aslan. Invinuirea ce ni-s'a adus e nedréptă. Disidenţĭ nu suntem noi, disidenţĭ sunt aceia, carĭ nu s'au ţinut de angajamentele luate, carĭ şĭ-au călcat cuvêntul în tot şi în tóte.

D-l Al. **Djuvara** polemiséză cu d-nul Aslan şi atacă vehement pe disidenţĭ, (Grupul Fleva), ḑicĕnd, că ei s'au târît în cestiunea Ghenadie prin noroiul pieţelor publice. Partidul liberal a scăpat drapelul de terfelélă, dér a lăsat pe turburătorĭ în noroiul în care se aflau.

Incepe istoricul afacerii Ghenadie, susţiind, că tótă campania în acéstă cestiune a fost condusă de conservatorĭ, disidenţii au format numai códa. Vorbitorul este întrerupt de strigarea, că odinióră a stat şi el în tabĕra conservatóre şi a colaborat la „Epoca".

Disidenţii, continuă oratorul, n'au făcut decât sĕ turbure apa, dér la spatele lor o altă mână arunca otravă în acea apă. D-nul G. Manu în discursul sĕu dela Iaşĭ, lasă sĕ se strevadă o schismă în Biserică, o vină a Regelui şi o intervenire străină. Faţă cu acest pericol partidul liberal s'a gândit la soluţiunea cestiunei. Era o primejdie naţională ca o mână străină sĕ caute sĕ agite poporul românesc şi de aceea partidul liberal a intervenit la timp. Ce era de făcut în asemenea situaţiune? Sĕ se retragă partidul liberal dela putere şi sĕ lase pe conservatorĭ în braţe cu nevrednicul Metropolit, care a agitat prin banĭ şi intrigĭ. (Intreruperĭ.)

Vorbind apoi de demisiunea Metropolitului Ghenadie, ḑice, că d-l Fleva avea o demisie, dér d-l L. Catargiu în afară de demisia Metropolitului şi de sprijinul partidului conservator, mai presentă încă şi garanţia că nimenĭ în viitor nu va mai agita acéstă cestiune. Acest angajament era folositor pentru noi şi de aceea am primit demisia pe care ne-a presentat'o d-l Lascar Catargiu, refusând pe a d-lui Fleva.

D-l **Morţun** declară, că sĕ unesce în tóte cu aceia, carĭ au apĕrat cestiunea Ghenadie. Vorbesce apoi de diferite făgăduelĭ, ce le fac partidele în oposiţiă şi pe carĭ apoi nu le respectéză când ajung la guvern.

Şedinţa dela 14 (26) Decemvre.

D-l N. **Fleva** ḑice, că nicĭ un membru al guvernului, nicĭ chiar raportorul Adresei n'a înfăţişat situaţiunea adevĕrată. După opt anĭ de oposiţiă, ḑice d-l Fleva, partidul liberal a venit la putere în aclamarea a decimĭ de mii de ómenĭ şi un an după aceea, acele ḑecimĭ de ómenĭ caterisesc pe şeful partidului. Acésta stare de lucrurĭ e fórte îngrijitóre. Critică apoi pasul d-lui Aurelian, care s'a adresat conservatorilor într'o cestiune importantă şi spinósă. Aceştia din urmă, dând mână de ajutor liberalilor s'au ridicat de-asupra lor, fenomen, care trebue sĕ îngrijéscă pe liberalĭ Multe a promis partidul liberal înainte de-a veni la putere, dér cel dintâiŭ, care a nesocotit promisiunile date, a fost şeful partidului şi acésta nesocotire a ştirbit popopularitatea partidului şi prestigiul şefului sĕu.

D-l Fleva critică pe d-nul Dimitrie Sturdza în deosebĭ cu privire la atitudinea sa în cestiunea naţională şi în cea macedoniană. Un singur ban nu s'a dat pentru cultura din Transilvania şi cea din Macedonia. Critică procederea lui faţă cu delegaţii din Macedonia etc.

Trece apoi la cestiunea metropolitană, care passionase lumea şi ḑice, că nu se ocupă de soluţia ei, deórece este închisă. Nu sciu, ḑice, pentru-ce guvernul, care trata cu mine în acéstă cestiune, a primit soluţiunea ei dela conservatorĭ.

Avansările în armata comună.

In numĕrul de alaltăerĭ al monitorului armatei („Verordnungsblatt") se publică numirile şi avansările oficerilor şi cadeţilor în reservă din armata comună.

Majestatea Sa a numit între alţii pe următorii *sublocotenenţĭ în reservă*:

La infanteriă: George *Morar* 63, Andreiu *Pop* 51, Constantiu *Grozăvescu* 43, George *Pellar* 100, Carol *Burda* 21, Francisc *Novac* 56, George *Papuc* 64 Ioan *Novac* 71, Pavel *Balteanu* 43, Francisc *Bardosi* 31, Livius *Tomăsdan* 50, Ioan *Mlaajan* 96, Vasilie *Constantinovicĭ* recte *Stupariu* 43, Emil *Burcic* 13, Constantin *Isopescul* 41.

La cavaleriă: Aurel de *Popovicĭ* reg. ul. 12, Otto *Florian* reg. dr. 4.

La artileriă: Virgil *Boeriu* 14.

La trupa sanitară: Constantin *Berariu* 22.

Mai departe au fost numiţĭ următorii *aspiranţĭ de oficerĭ în reservă*:

La infanteriă: Constantin *Pĕdure* 2, Ioan *Ţarnic*, 95, Ioan *Pecurariu* 63, Eugen *Bosniac*, 96, Dragutin *Gavricĭ* 3, Longin *Fleşa* 96, Alexandru *Rotar* 33, Ioan *Popp* 35, Anastasiu *Demianu* 50, Vasilie *Burduhos* 41, Aurel *Crenian* 61, Rudolf *Orghidan* 50, Iôn *Malaiu* 31, Aurel *Ciortea* 31, Valeriu *Damşia* 61, Ioan *Dórca* 31, Iustus *Cocian* 36, Iosif *Moldovan* 32, Iosif *Hora* 24, Carol *Procop* 15, Aurel *Florea* 64, Ioan *Crişan* 63, Aurel *Giurgiu recte Laurian* 62, Remus *Dobo* 64, George *Gligorescu* 33, Eugen *Cociş* 85, Ştefan *Certan* 69, Ioan *Şuluţiu-Sterca* 31.

La artileriă: Alexandru *Barna* 18, Ioan *Deac* 11, August *Novac* 1.

In fine au fost numiţĭ *cadeţĭ în reservă:*

La infanteriă: Maximilan *Corician* 53, Ioan *Pricu* 50, Basil cavaler *de Grecul* 41, Nicolau *Raţ* 68, Nicolau *Musca* 50, Eugen *Botezat* 41, Constantin *Rĕţuc* 28, Ioan *Getie* 52, George *Cranga* 7, Victor *Onişor* 31, George *Măcelariu* 28, Ioan *Novac* 11, August *Straiţiariu* 31, Ioan *Miclea* 83, Ioan *Rus* 50, Ioan *Urziceanu* 2, Ioan *Coţofan* 28, Iosif *Pacan* 36, Nicolau *Tanco* 31, Ioan *Leményi* 63, Aurel *Chicomban* 50, Victor *Ripea* alias *Ripescu* 7, Mihail *Gedeon* 44, Elie *Cipu* 50, Emil *Brenduşa* 28, Iosif *Angelin* 33, Emil *Cantor* 81, Alexandru *Mureşan* 43, Romulus *Carabaş* 43, Ioan *Stoian* 31. Iulius *Moldovan* 31, Aurel *Stoica* 50.

La artileriă: George *Adam* 21, Ilarion *Tofan* 23, Vasilie *Arjoca* 21.

La tren: Iulius *Perina* 1, Petru *Petric* 3 şi Vladimir *Cocora* 3.

Colecta pentru îmbrăcarea copilelor sĕrace din Braşov.

(Fine.)

Maria Săcăreanu, Maria de Pruncu, Iuliana Lemeny, Maria Popea, Maria Oncioiu, Maria Ungur, N. N., Maria Barbucianu, Teodora Literat, Maria Sterie Stinghe, Zoe Petric, Elena Rusu, Iulia Andronie, Maria Macsim, Simion Theodor, Maria Lupan, Mina Câmpean, Elena Bogdan, Policseni Ilasevicĭ, Catinca Bârsan, Catinca Popovicĭ, Zoe N. Dima, Amalia Chiffa, Maria Branisce, Paraschiva I. Lupan, Mina Coliban, Valeria Stoicovicĭ, Lucreţia Lupan, Marina Popovicĭ, Elena Moldovan, Maria Nastase, Ludovica Popp, Carolina Lenger, Carolina Neculau, Viola Goldiş, Elena Bogdan junior, Paraschiva Dariu, Eugenia Saftu, Ioan Burbea, Elena Munteanu, Paraschiva Zavicĭ, Maria N. Navrea, Elena F. Preşmereanu, Elena I. Stinghe, Elena Oncea, Maria Constantin, Maria Băncilă, Anastasie G. Milenti, Paraschiva Gămulea, Paraschiva Grădinar, Maria Butnariu, Emilia Aron, Reveica Bârsan, Maria Cristan, Elena D. Marcea, Carolina Constantin, Philotea Budiu, Gheorghe Belisimus, Maria Cernea, Iudita Vătăşan, Maria Cristu, Maria Murăroiu, Sora Teodor Câmpean, Iustina Stinghe: câte 1 fl.

Florea Suciu, Reveica Belindescu, Elisa Anken câte 50 cr. *Suma totală 321 fl. 70 cr.*

DIVERSE.

Instrucţiune intuitivă. Regele Prusiei Frideric Wilhelm III făcea de multe-ori escursiunĭ prin ţinuturile din jurul oraşului Potsdam, carĭ durau ḑile întregĭ. La ast-fel de ocasiunĭ, măestrului de bucătăriă 'i sĕ da totdéuna ordin, ca sĕ îngrijéscă de mâncărĭ şi bĕuturi pentru întréga societate şi pentru servitorĭ. Se întêmpla însĕ adese-orĭ că bucătarului nu-i ajungea provisiunea, atuncĭ în loc de mâncare, el detea servitorilor câţĭ-va crucerĭ, ceea ce însĕ era în defavorul lor. Lucrul acesta a ajuns odată la cunoscinţa regelui şi când într'o sérá cu ocasiunea unei escursiunĭ, ajunse la Charlottenburg, după-ce se dete jos din trăsură, întrebă pe visitiu: „Ai căpĕtat astăḑĭ de mâncare?" — „Nu, Majestate!" — „Pentru-ce?" — „Bucătarul nu mai avù ce-mĭ da de mâncare şi în schimb îmĭ dete patru groşiţe", — „Dă banii încóce." Regele luă cele patru groşiţe, chiămă pe bucătar numai decât şi ţinĕndu-i banii aprópe de gură, îĭ ḑise: „Veḑĭ banii aceştia. . mănâncă-i!" — „Majestate.... eu... eu ..." — „Mănâncă-i!" — „Majestate nu-i pot!" — „Cum? Nu-i poţĭ? Ei!.. Dér vizitiul se-i pótă? Ómenii trebue sĕ aibă *de mâncare nu banĭ*... M'ai înţeles!" — Invĕţătura acésta *intuitivă* avù bun resultat, deórece de aicĭ înainte la orĭ-ce escursiunĭ se aflau întotdéuna mâncărĭ şi beuturĭ în dd-ajuns.

Causa melancoliei. *A:* „Amice, de ce eştĭ tot-déuna atât de trist; póte nu te simţĭ fericit în căsĕtoria încheiată de curând? Spune-mĭ te rog, séu n'ai nimic ce sĕ-mĭ spui?"

B.: „N'am absolut nimic, ce sĕ-ţĭ spun, şi tocmai de aceea sunt supĕrat!"

Bóla secolului. Un student consultă pe un medic şi'l întrébă, décă se pricepe la bólele de nervĭ. Medicul: „Da, sunt specialist pentru bólele de nervĭ". — Studentul: „Atuncĭ, d-le doctor, fii bun şi mĕ'mprumută cu 20 de francĭ, căcĭ sufer grozav de *nervus rerum*".

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Atuncĭ regina vorbi astfel trădătorului: „Sire, picióręle tronului tĕu sĕ fiă tot aşa de ridicate ca şi cerul! decând m'am bolnăvit, am băgat de sémă, că Majestatea Ta, deşi fórte îndatoritor pentru slujnica sa, n'ai binevoit sĕ-mĭ dai dovada cu totul specială de bunăvoinţă, care era într'o vreme proba înaltei sale simpatii pentru mine. Majestatea Ta voind sĕ arăţĭ sublima şi desĕvêrşita Ta amabilitate pentru mine nu refuzai, décă Majestatea Ta îţĭ aducĭ aminte, ca sĕ-ţĭ schimbĭ adese-orĭ forma numai ca sĕ-mĭ facĭ plăcere şi sĕ mĕ înveselesc, aşa că mĕ obicĭnuisem cu lucrul acesta; dér decând m'am bolnăvit, nu mĕ mai cred aşa de frumósă ca altă dată, find-că Majestatea Ta n'ai mai binevoit sĕ-mĭ mai dai plăcerea aceea; décă Majestatea Ta mai ai puţină dragoste pentru mine, nu poţĭ sĕ-mĭ dai probă mai convingĕtóre, decât sĕ facĭ în faţa mea strămutarea sufletului, cum o făceai aşa de bine altădată!"

Trădătorul era aşa de fermecat de frumseţea reginei, încât nu pricepù şiretenia şi primi bucuros, numai atât, că se plânse, că nu are în ce corp sĕ trécă. Regina îi arătă papagalul.

Intr'o clipă tâlharul luă papagalul din colivie, îl strînse de gât fără sĕ-i strice penele, intrà în corpul lui şi ciripi de bucurie; însĕ într'o clipă corpul regal, lăsat inert, se sculà sub influinţa sufletului papagalului, întinse braţele, prinse pe trădătorul ascuns în trupul pasĕrei îi suci gâtul, îl omori şi-l făcù piftie, călcându-l cu picióręle.

Din clipa aceea, regele, scăpat de duşmanul lui de mórte şi intrând ér în stăpânirea bunului sĕu, iubì tot mai mult pe regina sa, bătù medalii cu chipul antilopei şi a papagalului, se îmbrăcà numai în haine verḑĭ ca colórea papagalului şi în parc si în grădinile palatului prăsi numai aceste douĕ soiurĭ de animale, pentru carĭ cât a mai trăit după aceea a avut o dragoste deosebită.

(După *A. Lacoin de Villemorin* şi *Dr. Mirza Khalil-Khan.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Decemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.40
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.40
Imprum. ung. cu premii	150.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.25
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.45
Renta de aur austr.	122.90
Losurĭ din 1860	144.—
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	935.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	412.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	375.86
Napoleondorĭ	9.52½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58 82½
London vista	119.90
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.80
Note italiene	45.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Ianuarie 1897.

Bancnote rom.	Cump.	9,46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75		Vênd.	101.75

Avis!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reîno ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-căreĭ lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arĕta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd .		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6 13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12 20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8 34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clusiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4.45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11 49	6.08			Uiuóra . . .		Teiuş Arad Budapest	2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6 57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu . . .		2.48	12.40		11.59	2 26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55		10.48	12.45
3.04		4.45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Haşfalĕu . .		12.52	9.12		9.19	11.16
5.34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoştonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6.33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2.19	pl.		sos.	10 05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01		Timiş . . .		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal . .		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucuresci . .	pl.	5.35	9.15		3.32	3 15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtu
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoş . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11 01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.. .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriş—Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marţa şi Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneşti

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55		Braşov	7.44	1.29	
10 28	6.36		Zêrneştĭ	6.20	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	Numai Lunia comunică	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	
5 03		10.28	5 35	Zau	5.49	6.24	Numai Vinerĕ circulă
6 48		12 41	N. Marţa comunică	Ţagu-Budatelic . . .	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38		1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33		3.02		Lechinţa		2.48	7.43
9 07		3.41		Ş.-Măghiăruş		2.01	6. 2
9.59		4 55		Bistriţa		1.16	5 55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin.	6 05	2 30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenu mixtu				trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	2.15	pl.	Sibiiu .	sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„	Selemberk	„	6 57	9 07
6.06	2.51	„	Cisnădie	pl.	6.36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenu mixtu	trenu mixtu		trenŭ mixtu	trenu mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemneză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.